

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **S. a.s.**, so sídlom v B., proti povinnému **R. K.**, bývajúcemu v M., o vymoženie **312, 85 Eur (9 425,-- Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 17 Er 2238/2007, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 31. marca 2008 sp.zn. 6 CoE 39/2008, takto

r o z h o d o l :

Uznesenie Krajského súdu v Žiline z 31. marca 2008 sp.zn. 6 CoE 39/2008 a uznesenie Okresného súdu Martin z 8. októbra 2007 č.k. 17 Er 2238/2007 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súdu Martin na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Podaním doručeným súdu 22. mája 2007 požiadal súdny exekútor JUDr. P. M. Okresný súd Martin o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre vymoženie sumy 9 425,-- Sk a trov exekúcie na základe návrhu oprávnenej a exekučných titulov - platobných výmerov, vydaných S. č. X. z 1.2.2005 ktorým bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť na účet tejto poisťovne nedoplatok poisťného 906,-- Sk, č. X., z 15.11.2004, ktorým bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť na účet tejto poisťovne nedoplatok poisťného 2 387,-- Sk, č. X. z 22.6.2004, ktorým bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť na účet tejto poisťovne nedoplatok poisťného 953,-- Sk, a č. X., ktorým bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť na účet tejto poisťovne nedoplatok poisťného 5 179,-- Sk. K žiadosti pripojil návrh na vykonanie exekúcie, exekučné tituly, úradne overenú fotokópiu plnomocensva udeleného vtedajšej zástupkyňi oprávnenej, fotokópiu zmluvy o postúpení pohľadávok a dohodu o započítaní z 20. júla 2005 uzavretej medzi S. a V., a.s.,

fotokópiu zmluvy o postúpení pohľadávok z 30. decembra 2005 uzavretou medzi V., a.s. a Slovenskou konsolidačnou, a.s.

Okresný súd Martin uznesením z 8. októbra 2007 č.k. 17 Er 2238/2007-43 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vedenej na jeho exekučnom úrade pod sp.zn. EX 1873/2007 zamietol. Zamietnutie žiadosti odôvodnil tým, že oprávnená nepreukázala spôsobom, ktorý vyžaduje Exekučný poriadok, že na ňu prešla vymáhaná pohľadávka, v dôsledku čoho nie je možné exekúciu v jej prospech vykonať. Fotokópie oboch zmlúv o postúpení pohľadávok, ktoré oprávnená predložila, nebolo možné akceptovať ako preukazujúce prechod pohľadávok, pretože ich predmet, t.j. špecifikácia jednotlivých postupovaných pohľadávok, sa nachádza v prílohách č. 1, ktoré súdu vôbec neboli predložené a ktoré aj napriek tomu, že zmluvy ich označujú za svoju nedeliteľnú súčasť, nie sú so zmluvou pevne spojené spôsobom ako to predpokladá ustanovenie § 44 ods. 3 Notárskeho poriadku. Jednotlivé pohľadávky uvedené v predloženom výpise z prílohy č. 1 je teda možné kedykoľvek meniť a dopĺňať. Z tohto dôvodu považoval súd prvého stupňa dohody o postúpení pohľadávky v časti ich predmetu za nejasné a neurčité.

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací na odvolanie oprávnenej uznesením z 31. marca 2008 sp.zn. 6 CoE 39/2008, uznesenie súdu prvého stupňa o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia potvrdil. Stotožnil sa s názorom prvostupňového súdu, že oprávnená nepreukázala prechod v exekučnom konaní uplatneného práva na svoju osobu, ktoré podľa exekučného titulu prináleží inej osobe, pretože oprávnená uložila na súde len jednu notársky overenú fotokópiu zmluvy o postúpení pohľadávok, a druhá zmluva nebola totožná s predloženou a to bez akejkoľvek prílohy, pričom práve súčasťou prílohy mala byť bližšia špecifikácia postupovanej pohľadávky predstavujúca jej identifikovateľnosť.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie oprávnená. Prípustnosť dovolania odôvodňovala ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p. t.j. tým, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Postupom súdov jej bolo odopreté právo na súdnu ochranu.

Súdy v konaní spochybnili jej procesné postavenie ako oprávnenej z takých dôvodov, ktoré nemajú zákonný podklad. Zákon číslo 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení (ďalej len Exekučný poriadok), ani žiadny iný zákon neukladajú v exekučnom konaní povinnosť preukázať prevod (prechod) práva originálom alebo overenou kópiou listiny. Takýto prevod (prechod) môže byť preukázaný aj inak, než len originálom listiny alebo jej úradne overenou kópiou. Z uvedených dôvodov žiadala, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Povinný sa k dovolaniu oprávnenej nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas osoba oprávnená na tento procesný úkon, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p. a nasledujúcich).

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Občiansky súdny poriadok upravuje prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu v ustanoveniach § 237 a § 239 O.s.p.

V prejednávanej veci dovolací súd rozhodol uznesením. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. platí, že dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak : a/ je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu a b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (ak odvolací súd odmietol odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/, dovolanie prípustné nie je). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide

o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd svojim uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému v § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom k tomu by prípustnosť dovolania oprávnenej prichádzala do úvahy len vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto vád v dovolacom konaní nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolateľka namieta, že konanie je v danom prípade postihnuté závažnou procesnou vadou, lebo v konaní jej bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký nesprávny, procesné ustanovenia porušujúci postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a v konaní uplatňovať (realizovať) procesné práva

priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Pri posudzovaní otázky, či v danom prípade došlo v konaní súdov nižších stupňov k odňatiu možnosti oprávnenej konať, vzal dovolací súd zreteľ na to, že vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 237 písm. f/ O.s.p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR číslo 209/1992 Zb.). Právo na súdnu ochranu, ako súčasť práva na spravodlivý proces, zahŕňa aj právo na výkon vykonateľného rozhodnutia, teda aj možnosť núteným spôsobom a aj proti vôli povinného realizovať povinnosť na plnenie obsiahnutú vo výroku takéhoto rozhodnutia, ktorá nebola splnená dobrovoľne (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. I. ÚS 5/2000 z 13. júla 2000). Za porušenie tohto práva treba považovať aj rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky, lebo takýmto rozhodnutím sa oprávnenému v exekučnom konaní odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia.

Zo spisu v danej veci vyplýva, že v predmetnom konaní došlo k dovolateľkou namietanej procesnej vade.

Exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia väd návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 ods. 1 Exekučného poriadku). Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti

tomuto uzneseniu je odvolanie prípustné. Podľa § 37 ods. 3 prvá až tretia veta Exekučného poriadku proti inému, než tomu, kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného, než toho, kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, možno vykonať exekúciu, len ak sa preukázalo, že naňho prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu podľa § 41. Ak nastanú skutočnosti, na ktorých základe dochádza k prevodu alebo prechodu práv a povinností vyplývajúcich z exekučného titulu, sú účastníci konania povinní bez zbytočného odkladu písomne oznámiť tieto skutočnosti exekútorovi. Oznámenie musí byť doložené listinou preukazujúcou prevod alebo prechod práv alebo povinností. Podľa § 38 ods. 1 Exekučného poriadku exekúciu možno vykonať len na návrh oprávneného alebo na návrh toho, kto preukáže, že naňho prešlo právo z rozhodnutia (§ 37 ods. 3 Exekučného poriadku).

V zmysle citovaného ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. V súvislosti s tým najmä skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti (§ 39 ods. 1 Exekučného poriadku), či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti (§ 42 Exekučného poriadku), či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule, či oprávnený v prípade, ak nie je totožný s osobou, ktorej bolo priznané právo exekučným titulom, alebo ak označil za povinného inú osobu, než ktorej bola uložená povinnosť v exekučnom titule, tvrdí v návrhu na vykonanie exekúcie prechod (prevod) práva alebo povinnosti a či na preukázanie svojho tvrdenia predkladá alebo navrhuje dôkaz, či oprávnený pripojil k exekučnému titulu listinu vydanú alebo overenú oprávneným orgánom, z ktorej je zjavné, že sa splnila podmienka alebo že oprávnený splnil, prípadne zabezpečil splnenie vzájomnej povinnosti, a ďalej, či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p.

Exekučný poriadok v znení do účinnosti novely vykonanej zákonom číslo 341/2005 Z.z., t.j. do 31. augusta 2005, v § 37 ods. 4 výslovne stanovil, že prechod povinnosti alebo práva možno preukázať len listinou vydanou alebo overenou oprávneným orgánom, ak nevyplýva

priamo z právneho predpisu. Za daného právneho stavu bolo pripojenie takejto listiny procesným predpokladom riadneho návrhu na vykonanie exekúcie. Od účinnosti tejto novely Exekučný poriadok od tejto požiadavky upustil. Len v prípadoch, ak nastali skutočnosti, na základe ktorých dochádza k prevodu alebo prechodu práv a povinností vyplývajúcich z exekučného titulu po začatí exekučného konania, stanovil požiadavku doložiť prevod alebo prechod práv a povinností originálom alebo osvedčenou fotokópiou listiny (§ 37 ods. 3 tretia veta v spojení s § 37 ods. 4 Exekučného poriadku v znení do 30. novembra 2006); od účinnosti novely vykonanej zákonom číslo 585/2006 Z.z., t.j. od 1. decembra 2006 už nevyžaduje predloženie takejto listiny v origináli alebo osvedčenej fotokópie. To znamená, že od 1. septembra 2005 oprávnený nie je povinný preukazovať prechod alebo prevod práva alebo povinnosti, ku ktorému malo dôjsť pred začatím exekučného konania, predložením listiny vydannej alebo overenej oprávneným orgánom, ani predložením jej originálu alebo osvedčenej fotokópie.

Zo systematiky a jednotlivých ustanovení Exekučného poriadku vyplýva, že tento zákon rozlišuje viaceré štádiá exekučného konania. V štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. Pokiaľ účastník exekučného konania tvrdí, že došlo k prechodu práv alebo povinností z exekučného titulu, súd neskúma, či prechod skutočne nastal; v tomto štádiu je postačujúce, ak je prechod dostatočne osvedčený okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených (aj len neoverených) fotokópií listín a časti ich príloh. Tým prirodzene nie je dotknutá otázka prípadnej neskôr nastolenej potreby dôsledného skúmania (verifikácie pravosti tvrdeného) prechodu práva alebo povinnosti v neskorších štádiách exekučného konania (napr. pri posudzovaní opodstatnenosti prípadných námietok povinného proti exekúcii alebo pri posudzovaní dôvodov pre zastavenie exekúcie).

V prejednávanej veci oprávnená v návrhu na vykonanie exekúcie tvrdila prechod práva z exekučného titulu právny úkonom a to postúpením pohľadávky zo S. na V., a.s., a napokon na ňu samotnú. Oprávnená na preukázanie svojho tvrdenia označila dôkazy - predložila kópie zmlúv

o postúpení pohľadávok (vrátane časti prílohy). Pokiaľ sa súdy v danej procesnej situácii, napriek vyššie uvedenému, pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku neobmedzili len na to, čo v tomto štádiu exekučného konania mali (a mohli) skúmať ale sa (už) v ňom neprípustne a bez zákonného podkladu zaoberali tým, čo mohli skúmať (až) v neskorších štádiách tohto konania, mal ich procesný postup znaky odopretia spravodlivosti (denegatio iustitiae) oprávnenej a viedol k odňatiu jej možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Uvedená procesná vada zakladá vždy prípustnosť dovolania a zároveň je dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, lebo rozhodnutie vydané v konaní postihnutom touto procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto uznesenie odvolacieho súdu, ako aj rovnakou vadou postihnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. októbra 2010

JUDr. Rudolf Č i r ě, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová